



**POWIATOWY URZĄD PRACY
W OSTRZESZOWIE**

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM
ZA 2013 ROK**

MARZEC 2014

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodowych.....	4
2. Napływ bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim	5
3. Analiza ofert pracy wg zawodów i grup zawodowych.....	7
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	13
5. Analiza zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.....	17
6. Zakończenie	19
Spis tabel	21
Spis wykresów.....	21

Wstęp

Badanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych służy do stworzenia rankingu, który stanowi narzędzie do monitoringu zjawisk zachodzących na rynku pracy. Opracowanie tego raportu jest jednym z zadań należących do samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i ma służyć lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców. Dane służące do opracowania niniejszej analizy pochodzą ze sprawozdań statystycznych zbieranych z powiatowych urzędów pracy. Raport opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Raport ten zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w powiecie ostrzeszowskim w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych i pozyskanych ofert pracy przez powiatowy urząd pracy. Bada również zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę zawodów.

Używane w analizie nazwy i kody zawodów zgodne są z *Klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy* wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Niniejsze opracowanie określa zapotrzebowanie na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, dostosowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu, mogą zostać wykorzystane m.in. przez: lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych, lokalne organy rządowe i samorządowe, zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1. Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodowych

Według stanu na koniec grudnia 2013r. bezrobocie w powiecie ostrzeszowskim ukształtowało się na poziomie **2 561 osób**. W porównaniu do grudnia 2012r. nastąpił **wzrost** liczby bezrobotnych o **30 osób**.

Stopa bezrobocia w powiecie wyniosła w końcu grudnia 2013r. – **10,7%**. W porównaniu do stanu sprzed roku utrzymała się na tym samym poziomie.

Największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych (15,5%), tj. 396 osób.

Natomiast najliczniej reprezentowane zawody wśród osób bezrobotnych w 2013 roku to:

– Sprzedawca	234
– Monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych	83
– Kucharz	70
– Technik rolnik	67
– Krawiec	59
– Stolarz	51
– Murarz	48
– Ślusarz	46
– Technik żywienia i gospodarstwa domowego	45
– Technik ekonomista	45
– Fryzjer	40
– Robotnik budowlany	36
– Technik handlowiec	35

Analiza struktury bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie ostrzeszowskim w 2013r. obejmuje grupy zawodowe. Każda z tych grup zawiera zróżnicowaną liczbę grup elementarnych 4-cyfrowych. W związku z tym pomimo, iż w analizie zawodów jednostkowych wśród bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim dominują sprzedawcy, to wśród grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym dominuje grupa z kodem **75 – tj. robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni**.

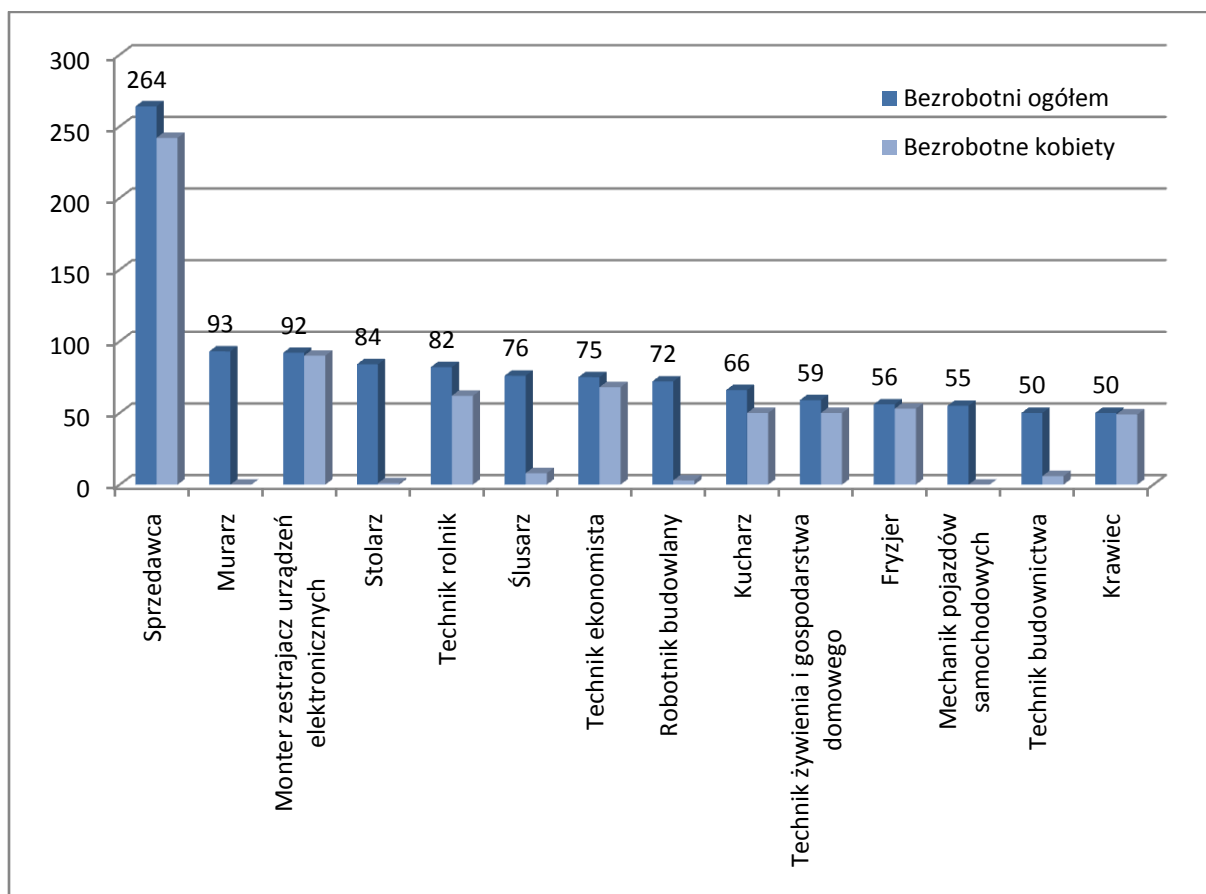
W grupie tej występują zawody takie jak: krawiec, szwaczka, tapicer, stolarz, cukiernik, obuwnik, piekarz.

Natomiast na pozycji drugiej występuje grupa z kodem **52 – sprzedawcy i pokrewni**, do której należą w dalszym ciągu sprzedawcy, którzy są jednym z liczniej występujących zawodów wśród osób bezrobotnych, zarejestrowanych w tutejszym urzędzie.

2. Napływ bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim

W 2013r. największy napływ bezrobotnych stanowiły osoby **bez zawodu - 606 osób**. Natomiast biorąc pod uwagę osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje zawodowe największy napływ bezrobotnych wg zawodów przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2.1 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie ostrzeszowskim w 2013r.



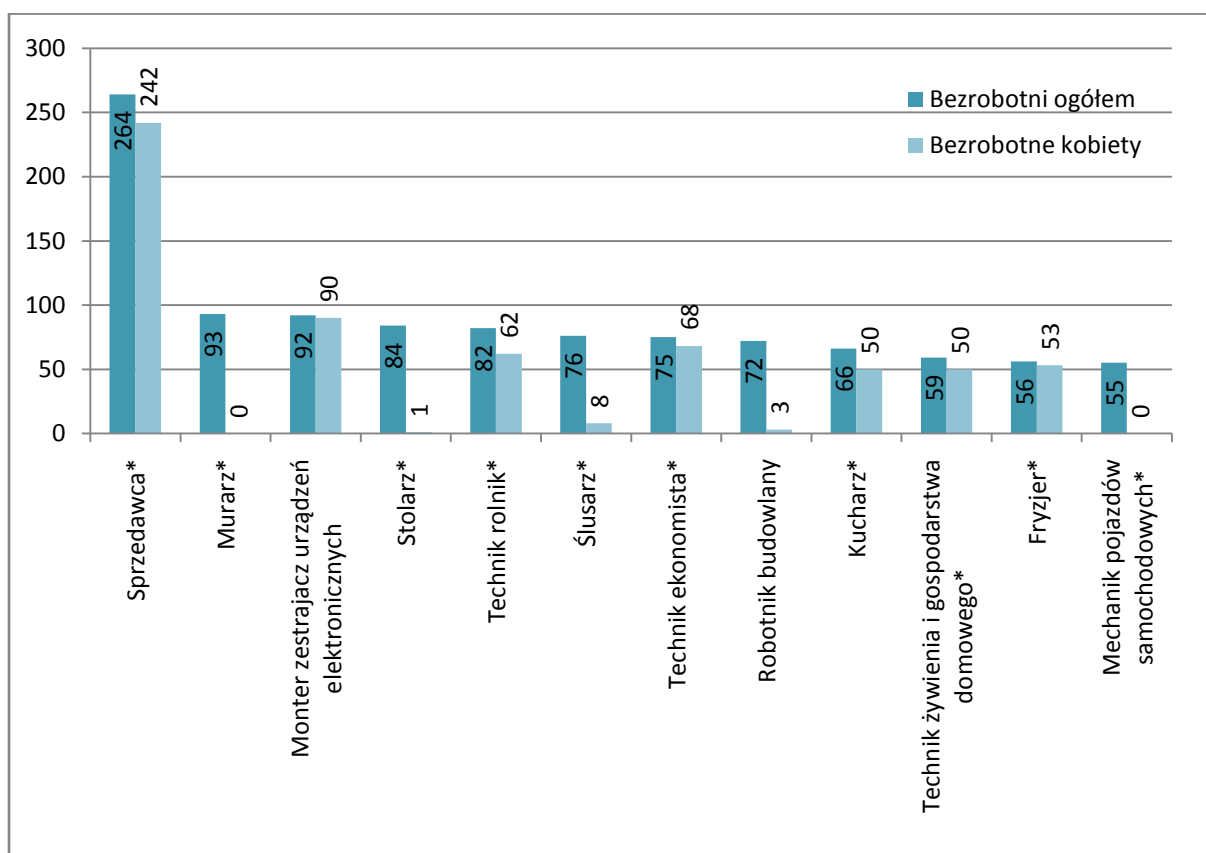
Analizując napływ osób bezrobotnych wg zawodów zauważyć można duży napływ osób bezrobotnych szczególnie w zawodzie *sprzedawca* oraz w dalszej kolejności *murarz* i *monter zestrójacz urządzeń elektronicznych*. Z kolei biorąc pod uwagę zawody – *technik*

rolnik, a także *technik ekonomista* są to najczęściej osoby, które nie pracowały w zawodzie wyuczonym i w związku z tym urząd pracy proponuje im takie formy wsparcia, które pozwolą przyuczyć się do zawodu lub nabyć odpowiednie umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe. Ponadto spory napływ osób związanych z budownictwem spowodowany był okresem zimowym, gdzie jest mniejsze zapotrzebowanie na pracowników w branży budowlanej. Na napływ pracowników z branży budowlanej ma również wpływ sytuacja gospodarcza w kraju.

Z kolei biorąc pod uwagę strukturę napływu osób bezrobotnych w 2013 roku według dużych grup 2-cyfrowych - największy udział posiadały osoby z grupy zawodowej **75 – robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni**.

Powyższą sytuację przedstawia wykres 2.2, obejmujący najliczniej reprezentowane grupy zawodowe wg kodu 2-cyfrowego.

Wykres 2.2 Struktura napływu bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku według dużych grup 2-cyfrowych.



3. Analiza ofert pracy wg zawodów i grup zawodowych

W roku 2013 roku Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie dysponował łącznie **1 355 ofertami** wolnych miejsc pracy, tj. o **207 (13,3%)** mniej niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie w 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy wpływało **113 ofert**, natomiast 2012 roku średnia miesięczna liczba składanych przez pracodawców ofert pracy wyniosła **130 ofert**.

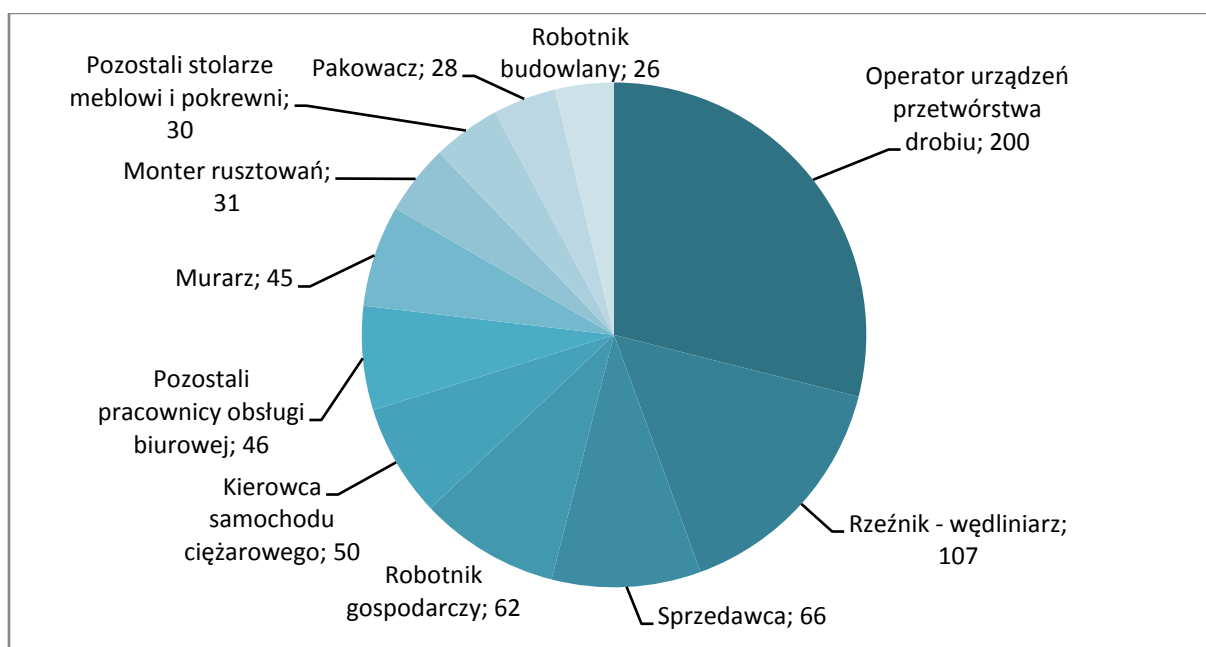
Wśród zgłoszonych ofert pracy:

- 1 228 pochodziło z sektora prywatnego (90,6%),
- 127 pochodziło z sektora publicznego (9,4%),
- 301 to oferty pracy subsydiowanej (22,2%),
- 48 przeznaczone były dla osób niepełnosprawnych (3,5 %),

Utworzone nowe miejsca pracy finansowane lub współfinansowane przez urząd pracy zostały utworzone w ramach: wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (72 oferty), prac interwencyjnych (16 ofert), robót publicznych (17 ofert), prac społecznie użytecznych (28 ofert) oraz staży (167).

Na wykresie 3.1 przedstawiono zawody, które najczęściej były poszukiwane wg ilości wolnych miejsc, tzn. pracodawcy najczęściej szukali osób w tym zawodzie:

Wykres 3.1. Oferty pracy według zawodów zgłoszone w 2013 roku w powiecie ostrzeszowskim (11 najpopularniejszych)



Analizując powyższe zestawienie można zauważyć, iż najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych na stanowisko **operator urządzeń przetwórstwa drobiu** oraz **rzeźnik-wędliniarz**. Ze względu na brak możliwości realizacji ofert pracy, pracodawcy najczęściej występowali z pismem o wydanie opinii starosty na temat zaspokojenia potrzeb kadrowych. Oferty te w większości zgłoszone zostały przez firmę AMI sp. z o.o. S.K.A. oraz przez agencje zatrudnienia Import-Export Sobczak, Solano Import-Export Paweł Sobczak.

Na trzeciej pozycji najczęściej zgłaszanych wolnych miejsc pracy w 2013 roku znajduje się **sprzedawca** – w analizowanym okresie zgłoszono 66 takich ofert, 39 z zgłoszonych miejsc pracy dotyczyła ofert subsydiowanych, w tym 31 ofert staży dla osób bezrobotnych.

Stosunkowo dużo wolnych miejsc pracy było również w zawodzie **robotnik gospodarczy**. Większość z tych stanowisk tj. 53 zgłoszonych zostało w ramach ofert subsydiowanych (prace społecznie użyteczne - 28, roboty publiczne - 17, staże - 5 oraz wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy - 3).

Pracodawcy poszukiwali również **kierowców samochodów ciężarowych** – 50 wolnych miejsc pracy, pracowników obsługi biurowej – 46 ofert, (z czego większość - 96% stanowiły oferty stażowe). W branży budowlanej występowało również zapotrzebowanie na murarzy – 45 ofert, monterów rusztowań – 31 ofert oraz robotnik budowlany – 26 ofert.

Podobnie jak latach ubiegłych w dużej grupie zawodów dwucyfrowych dwie pierwsze pozycje zajmują **Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni** – grupa 75 oraz **Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych** - grupa 81. Oferty pracy zawarte w tych grupach stanowiły 1/3 wszystkich ofert zgłoszonych w roku 2013 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrzeszowie. Po za tym wg grupy czterocyfrowej w grupie „75” oferty pracy zgłaszane były m. in. w zawodach:

- Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni
- Stolarze meblowi i pokrewni
- Tapicerzy i pokrewni
- Szwaczki, hafciarki i pokrewni
- Piekarze, cukiernicy i pokrewni
- Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni
- Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni
- Konstruktorzy i krojczowie odzieży
- Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna

W poniżej tabeli znajduje się zestawienie najczęściej zgłaszanych zawodów wg grupy dwucyfrowej (9 z największym udziałem procentowym).

Tabela 3.1 Struktura ofert pracy według grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym w powiecie ostrzeszowskim w 2013r. (%).

(wykaz najczęściej reprezentowanych dużych grup zawodowych)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 (%)
1	75	<p>Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni</i> – <i>Stolarze meblowi i pokrewni</i> – <i>Tapicerzy i pokrewni</i> – <i>Szwaczki, hafciarki i pokrewni</i> – <i>Piekarze, cukiernicy i pokrewni</i> 	17,12
2	81	<p>Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni</i> – <i>Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni</i> – <i>Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych</i> – <i>Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych</i> – <i>Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani</i> – <i>Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych</i> – <i>Operatorzy urządzeń pakujących, do napętniania butelek i urządzeń znakujących</i> 	16,16
3	71	<p>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani</i> – <i>Murarze i pokrewni</i> – <i>Dekarze</i> – <i>Malarze i pokrewni</i> – <i>Cieśle i stolarze budowlani</i> – <i>Robotnicy budowy dróg i pokrewni</i> – <i>Hydrauliczy i monterzy instalacji sanitarnych</i> 	12,62
4	52	<p>Sprzedawcy i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)</i> – <i>Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani</i> 	7,08

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 (%)
		– <i>Pracownicy stacji obsługi pojazdów</i>	
5	51	Pracownicy usług osobistych w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego: – <i>Gospodarze budynków</i> – <i>Kucharze</i> – <i>Fryzjerzy</i> – <i>Kelnerzy</i> – <i>Instruktorzy nauki jazdy</i> – <i>Barmani</i>	6,05
6	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni w tym, wg kodu czterocyfrowego: – <i>Mechanicy pojazdów samochodowych</i> – <i>Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych</i> – <i>Spawacze i pokrewni</i> – <i>Blacharze</i> – <i>Ślusarze i pokrewni</i> – <i>Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni</i> – <i>Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe</i>	5,31
7	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego: – <i>Pracownicy obsługi biurowej</i>	5,17
8	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego: – <i>Kierowcy samochodów ciężarowych</i> – <i>Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów</i> – <i>Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych</i> – <i>Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych</i>	4,87
9	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie w tym m. in., wg kodu czterocyfrowego: – <i>Pakowacze</i> – <i>Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym</i>	4,64

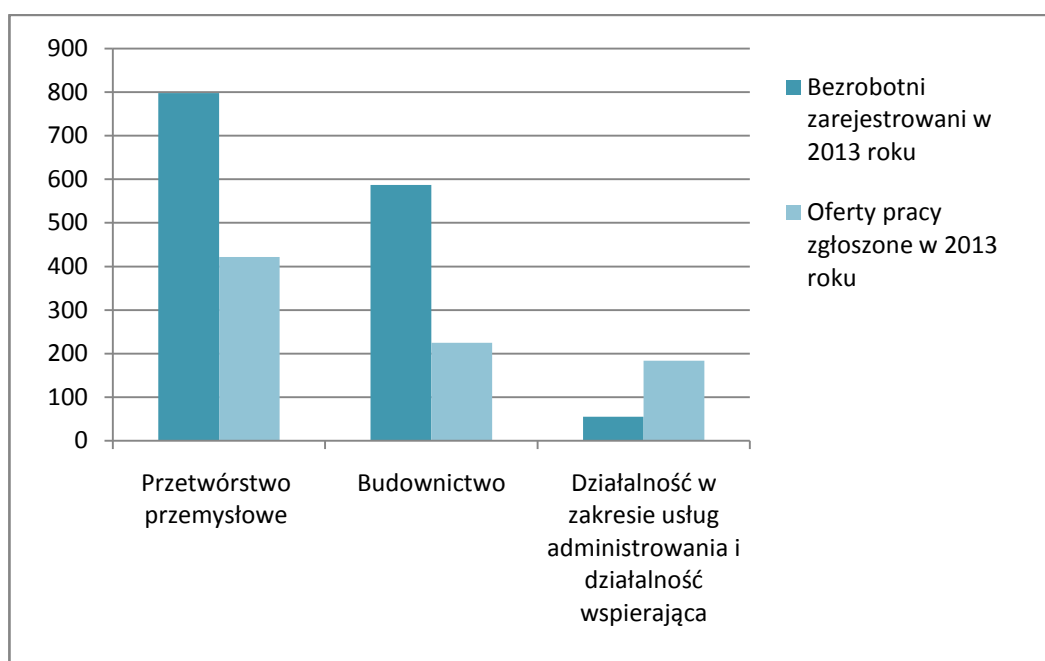
Analizując zgłaszane wolne miejsca pracy, należy wziąć również pod uwagę wykaz osób bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najliczniej zarejestrowanych w 2013 roku, oraz oferty pracy zgłoszone w powiecie ostrzeszowskim w 2013. Zestawienie to przedstawia tabela i wykres poniżej.

Tabela 3.2 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku

(wybrano zawody wg PKD, dla których liczba bezrobotnych była największa)

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku
Przetwórstwo przemysłowe	798	422
Budownictwo	587	225
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	55	184

Wykres 3.2 Porównanie liczby bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy z ofertami pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku



Z powyższej tabeli i wykresu wynika, iż liczba osób zarejestrowanych jest zdecydowanie większa od liczby ofert pracy, wg PKD zgodnych z ostatnio wykonywanym zawodem przed rejestracją w urzędzie pracy w Przetwórstwie Przemysłowym i Budownictwie, jednak osoby te nie zawsze znajdują prace w tym samym zawodzie, ze względu na dodatkowe wymagania pracodawców. Natomiast wg PKD *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*, występuje więcej ofert pracy niż jest osób w rejestrze bezrobotnych wg ostatniego zawodu, wykonywanym przed zarejestrowaniem.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

W celu przeprowadzenia analizy zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych należy porównać średnio miesięczną liczbę ofert pracy zgłoszonych w 2013 r. ze średnio miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie wg zawodów. Następnie obliczając średnio miesięczną nadwyżkę lub deficyt podaży siły roboczej w badanym okresie możemy ustalić wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów (k).

Tabela 4.1 Zawody deficytowe – wskaźnik >1,1

(wskaźnik intensywności deficytu zawodów k)

(zawody wg kodu 6-cyfrowego, dla których wskaźnik osiągnął wartość największą)

Uwzględniając powyższe kryterium ustalono tylko **30 zawodów** spełniających powyższe założenia.

Lp.	Zawód deficytowy	Wartość wskaźnika
1.	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	8,50
2.	Mechanik samochodów ciężarowych	7,00
3.	Robotnik gospodarczy	6,20
4.	Rzeźnik - wędliniarz*	5,94
5.	Operator koparki	5,00
6.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	4,00
7.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	4,00
8.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,67
9.	Specjalista do spraw logistyki	3,00
10.	Referent (asystent) bankowości	3,00
11.	Opiekun w domu pomocy społecznej*	3,00
12.	Instruktor nauki jazdy	3,00
13.	Sprzedawca w branży przemysłowej	3,00
14.	Monter / składacz okien	3,00
15.	Kominiarz*	3,00
16.	Kierowca samochodu ciężarowego	2,94

Lp.	Zawód deficytowy	Wartość wskaźnika
17.	Tapicer meblowy	2,75
18.	Przedstawiciel handlowy	2,33
19.	Monter rusztowań	2,07
20.	Chemik - technologia chemiczna	2,00
21.	Laborant chemiczny	2,00
22.	Asystent do spraw księgowości	2,00
23.	Pozostali pracownicy do spraw transportu	2,00
24.	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
25.	Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	2,00
26.	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	2,00
27.	Krojczy	2,00
28.	Wulkanizator	2,00
29.	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	2,00
30.	Operator urządzeń do mycia, napełniania i zamykania butelek	2,00

Analizując sytuację dotyczącą zawodów deficytowych zauważyć należy, że na I pozycji ukłasyfikowały się zawód *pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt*. Sytuacja ta spowodowana była w większości realizacją ofert pracy. Firma Import Eksport Solano, w wyniku braku osób bezrobotnych spełniających kryteria wskazane w ofercie, wnioskowały o wydanie informacji na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych w jednej z firm w Mikstacie, powierzając wykonanie pracy cudzoziemcom.

Wśród zawodów deficytowych wyodrębnić należy również *mechanika samochodów ciężarowych*. W końcu w 2013 r. pozostawało 6 ofert pracy niezrealizowanych. Trudności w ich realizacji wynikały z braku osób. Na kolejnej pozycji ukształtował się - *robotnik gospodarczy*. W 2013 r. do urzędu pracy wpłynęły 62 oferty w w/w zawodzie, natomiast w ewidencji osób bezrobotnych widniało 10 osób bezrobotnych. W przypadku zapotrzebowania na pracowników w zawodzie *robotnik gospodarczy*, z powyższej analizy

ofert pracy wynika, iż większość z tych ofert, zgłoszonych zostało w ramach oferty z robót publicznych dla bezrobotnych oraz ofert prac społecznie użytecznych. Jednak ze względu na kierowanie osób na roboty publiczne w oparciu o art. 49 ustawy, nie nastąpiły trudności w realizacji powyższych ofert pracy.

Sporządzony raport pozwolił również ustalić, które **zawody** na powiatowym rynku pracy są **nadwyżkowe**, czyli w urzędzie pracy były zarejestrowane osoby bezrobotne, jednak w 2013 roku nie zgłaszano ofert wolnych miejsc pracy.

Tabela 4.2 Zawody nadwyżkowe – wskaźnik <0,9 (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów k)

(30 zawodów wg kodu 6-cyfrowego, dla których wskaźnik osiągnął wartość najniższą)

Lp.	Zawód nadwyżkowy	Wartość wskaźnika
1.	Technik handlowiec	0,0238
2.	Kucharz małej gastronomii	0,0294
3.	Kucharz	0,0455
4.	Pozostali rolnicy upraw polowych	0,0476
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0645
6.	Technik elektryk	0,0714
7.	Ślusarz	0,0789
8.	Cukiernik	0,0833
9.	Stolarz	0,0833
10.	Fryzjer	0,0893
11.	Malarz budowlany	0,0909
12.	Lakiernik samochodowy	0,0909
13.	Tokarz w metalu	0,1
14.	Stolarz meblowy	0,1163
15.	Monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych	0,1196
16.	Kelner	0,12
17.	Krawiec	0,12
18.	Kierowca samochodu dostawczego	0,125

Lp.	Zawód nadwyżkowy	Wartość wskaźnika
19.	Kierowca samochodu osobowego	0,125
20.	Technik informatyk	0,1282
21.	Malarz - tapeciarnik*	0,1395
22.	Cieśla szalunkowy	0,1429
23.	Pilarz	0,1667
24.	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1667
25.	Piekarz	0,1724
26.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,2182
27.	Chemik	0,25
28.	Listonosz	0,25
29.	Sprzedawca	0,25
30.	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,25

Z analizy zawodów nadwyżkowych na pierwszej pozycji ukłasyfikowały się osoby w zawodzie *technik handlowiec*. W analizowanym okresie wpłynęło 66 ofert pracy w zawodzie sprzedawca, jednakże absolwenci szkół średnich (napływ osób bezrobotnych – 263 osób w 2013r.), mają trudności z wejściem na rynek pracy, ze względu na brak doświadczenia zawodowego zgłoszonego w ofercie pracy, czy też brak dodatkowych kwalifikacji, jak obsługa kasy fiskalnej.

Na drugiej pozycji ukłasyfikowały się osoby w zawodzie *kucharz małej gastronomii*, jak również na kolejnych pozycjach *kucharz*. W ewidencji osób bezrobotnych widniały w końcu 2013 r. 66 osoby – *kucharz*, natomiast 34 osoby – *kucharz małej gastronomii*, a w ciągu analizowanego okresu odnotowano wpływ 1 ofertę w zawodzie *kucharz małej gastronomii* oraz 3 ofert w zawodzie *kucharz*.. Trudności w podjęciu pracy wynikają m.in. z dużej rotacji pracowników w branży gastronomicznej spowodowanej m.in. tygodniowym wymiarem czasu pracy obejmującym często niedziele i święta i trudnościami z dojazdem do pracy.

5. Analiza zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Analiza **rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie** oparta o wskaźnik długotrwałego bezrobocia umożliwia ustalenie zawodów, w których najwięcej osób ma status długotrwałe bezrobotnych. Jeżeli wskaźnik przyjmuje wartości bliskie 1, oznacza to, iż znaczna większość osób bezrobotnych należy do grupy osób długotrwałe bezrobotnych.

Tabela 5.1 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie według kodu dwucyfrowego w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku.

(wybrano 10 grup zawodowych, których wartości są równe lub bliskie 1)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$)
1	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,67
2	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,67
3	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,56
4	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,56
5	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,50
6	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,48
7	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,41
8	82	Monterzy	0,40
9	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,37
10	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,37

Powyższe zestawienie przedstawia grupy zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia, jeżeli udział długotrwałe bezrobotnych do ogólnej liczby osób bezrobotnych w danym zawodzie jest niski, to sytuacja na rynku pracy przedstawia się korzystnie. Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku w powiecie, kreującym niekorzystną sytuację na rynku pracy z uwzględnieniem zawodów wg kodu czterocyfrowego należą:

- **Pozostali pracownicy obsługi biura**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie listonosze i pokrewni

- **Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani
- **Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, zamiatacze i pokrewni
- **Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie pomoce kuchenne
- **Pracownicy opieki osobistej i pokrewni**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie pracownicy domowej opieki osobistej
- **Pomoce domowe i sprzątaczk**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie praczk ręczne i prasowacze, pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne
- **Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywcz** i przetwórcz, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych, operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórcz gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych, maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali, górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
- **Monterzy**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani, monterzy sprzętu elektronicznego
- **Sprzedawcy i pokrewni**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie sprzedawcy uliczni żywności, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kasjerzy i sprzedawcy biletów
- **Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni**, wg kodu czterocyfrowego w zawodzie brakarze wyrobów przemysłowych, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, kaletnicy, rymarze i pokrewni, konstruktorzy i krojczowie odzieży, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna, obuwnicy i pokrewni, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, piekarze, cukiernicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni, stolarze meblowi i pokrewni, tapicerzy i pokrewni.

6. Zakończenie

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2013 roku w powiecie ostrzeszowskim pokazuje, iż największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych (15,5%), tj. 396 osób. Najliczniej reprezentowane zawody wśród osób bezrobotnych w końcu 2013 roku to: *sprzedawca* - 234 osoby, *monter zestrzajacz urządzeń elektronicznych* – 83 osoby, *kucharz* - 70 osób. W 2013 roku największy napływ bezrobotnych stanowiły osoby *bez zawodu* – 606 osób. Natomiast biorąc pod uwagę osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje zawodowe największy napływ bezrobotnych wg zawodów przedstawia się w zawodzie – *sprzedawca* 264 osoby, na pozycji trzeciej ukłasyfikowały się osoby z zawodem *murarz*.

W roku 2013 roku Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie dysponował łącznie 1 355 ofertami wolnych miejsc pracy. Najczęściej poszukiwane były osoby na wolne miejsca pracy, takie jak: *operator urządzeń przetwórstwa drobiu* – 200 ofert pracy, *rzeźnik-wędliniarz* – 107 ofert pracy, *sprzedawca* – 66 ofert pracy. Ze względu na brak możliwości realizacji ofert pracy w zawodzie *rzeźnik - wędliniarz*, pracodawcy najczęściej występowali z pismem o wydanie opinii starosty na temat zaspokojenia potrzeb kadrowych, poprzez zatrudnienie cudzoziemców. Stąd też zawód ten ukłasyfikował się na wysokiej pozycji wśród zawodów deficytowych. Podobna sytuacja dotyczyła również realizacji ofert pracy w zawodzie *operator urządzeń przetwórstwa drobiu*. Na trzeciej pozycji najczęściej zgłaszanych wolnych miejsc pracy w 2013 roku znajduje się *sprzedawca* – w analizowanym okresie zgłoszono 66 miejsc pracy, z których 39 ze zgłoszonych miejsc pracy dotyczyła miejsc subsydiowanych, w tym 31 ofert stażu dla osób bezrobotnych. Pomimo dużej liczby osób bezrobotnych w ewidencji osób bezrobotnych w końcu 2013 roku widniało 234 sprzedawców. W realizacji ofert pracy w zawodzie *sprzedawca* zauważyć można dużą rotację w zatrudnieniu, m.in. ze względu na trudności wynikające z dyspozycyjności kandydatów, charakterze pracy obejmującym system zmianowy i pracę w soboty i niedzielę, często trudności z dojazdem osób do pracy, jak również z krótkiego doświadczenia zawodowego w tym zawodzie albo braku uprawnień na obsługę kasy fiskalnej.

Analizując sytuację dotyczącą zawodów deficytowych zauważyć należy, że oprócz wskazanych powyżej zawodów należy wyróżnić w grupie tej zawody takie jak: *mechanik samochodów ciężarowych*, *robotnik gospodarczy*, *operator koparki*. Do urzędu pracy zgłaszane były oferty pracy, natomiast w ewidencji osób bezrobotnych nie widniały

osoby w tym zawodzie lub liczba osób bezrobotnych była bardzo mała, aby zaspokoić potrzeby kadrowe pracodawców. Często pracodawcy wnioskowali o wydanie informacji na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych firm, powierzając wykonanie pracy cudzoziemcom. Sporządzony raport pozwolił również ustalić, które zawody na powiatowym rynku pracy są nadwyżkowe, czyli w urzędzie pracy były zarejestrowane osoby bezrobotne, jednak w 2013 roku nie zgłaszano ofert wolnych miejsc pracy. W tej grupie wyróżnić należy, takie zawody jak: *technik handlowiec, kucharz małej gastronomii, kucharz, pozostali rolnicy upraw polowych*. Najczęściej są to absolwenci szkół średnich, którzy głównie nie posiadają doświadczenia zawodowego, co utrudnia im wejście na rynek pracy. W przypadku pozostałych zawodów, o trudnościach w znalezieniu pracy decyduje również wymagane doświadczenie zawodowe zgłoszone w złożonych ofertach pracy, a także brak stosownych uprawnień, jak również sezonowość zatrudniania. Powiatowy Urząd Pracy wychodząc naprzeciw zaistniałej sytuacji realizuje formy aktywne, na które kierując osoby bezrobotne zwiększa szanse na ich wejście lub powrót na rynek pracy. Stąd analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych wpływa m.in. na formułowanie wniosków w realizacji w/w działań.

Spis tabel

Tabela 3.1	Struktura ofert pracy według grup zawodowych w układzie 2-cyfrowym w powiecie ostrzeszowskim w 2013r. (%).....	10
Tabela 3.2	Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku	12
Tabela 4.1	Zawody deficytowe – wskaźnik $>1,1$	13
Tabela 4.2	Zawody nadwyżkowe – wskaźnik $<0,9$ (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów k).....	15
Tabela 5.1	Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie według kodu dwucyfrowego w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku.	17

Spis wykresów

Wykres 2.1	Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie ostrzeszowskim w 2013r.	5
Wykres 2.2	Struktura napływu bezrobotnych w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku według dużych grup 2-cyfrowych.	7
Wykres 3.1.	Oferty pracy według zawodów zgłoszone w 2013 roku w powiecie ostrzeszowskim (11 najpopularniejszych)	8
Wykres 3.2	Porównanie liczby bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy z ofertami pracy w powiecie ostrzeszowskim w 2013 roku	12